

anden Bevægelse gaar hen imod ren Haveskultur, og den er langt vanskeligere. Som bekendt, tager Haveskulabel sig ogsaa af Husmandslodders Dyrkning og uddeler Præmier. Ogsaa her er der Exempler, som fortjene Anerkendelse, og der blev ifjor fremhævet saadanne Exempler af det ærede tidligere Medlem, som nu er i Amerika (Wille), hvem jeg stadig maa savne under denne Forhandling og erindre om. Denne Kultur er langt vanskeligere. S og for sig er det vanskelig at indføre en saadan Kultur som Haveskultur; men Vanskeligheden ligger ikke paa det Punkt, om man kan gøre det, Vanskeligheden ligger paa et ganske andet Punkt. Den ligger i Afsetningen, og denne Vanskelighed ved Afsetningen knytter sig selvfølgelig note til vort Lands hele Forhold. Den er foranlediget derved, at vi i det Hele er et agerbrugende Land, og at Byerne, navnlig de mindre Byer, tilbøds forsyne sig selv med Markfæger og specielt med Høvsæger. Det er ingenlunde let for den Husmand, som bor ude paa Landet, at blive af med sine Høvsæger, og forsaavidt han gaar over til Frøavl, til Salg af modent Frø, er det heller ingenlunde let. Der klages allerede over Mangel paa Afsetning, og gif Husmændene i større Omfang over til Haveskultur, vilde man have ondt ved at skaffe dem Afsetning. Det er bekendt, at i andre Lande, hvor der findes Husloddere af denne Slags, ere de undergionne maaske den høieste Kultur, som findes noget Sted i Verden. Men man maa erindre, at der er Forskjel paa de forskellige Egne, og kommer man til en Egn med store Fabriker, hvor der er en stor Sammenhobning af Mennesker og en Mængde Jernbaner, findes der naturligvis der et ganske andet Marked for den Slags Frembringelser end hos os. Jeg har troet det rigtig at sige dette nu for at gøre opmærksom paa, at der kan være Vanskeligheder og Skuffelser for de Mænd, som med den allerstørste Energi kaste sig over den Slags Dyrkning. Dette om Husmandslodder. Der findes, som bekendt, ogsaa paa Landet Folk, som ikke have en Husmandslob, men i hvert Fald en temmelig forsvindende Lod eller kun en Have, og der findes endelig dem, som ikke have nogen Have. De kunne saa holde mindre Husdyr, de kunne have Faar, og de ere tilbøjelige til at holde Faar, og Svin kunne de holde Allesammen. Nu tror jeg, at de gaa over til at holde Gøder, og det vil da være af ikke ringe Interesse at gøre Noget for at indføre gode Race af Gøder. Gøden er et mælkgydende Dyr, Faaret yder kun Uld, og Gøden kan holdes paa de samme Villkaar som Faaret. Jeg henleder Opmærksomheden herpaa, fordi jeg har oplevet Exempel paa, at en Mand, der havde ondt ved at begaa sig, er bleven bedre istand til at staa sig ved at holde en Gød eller to. Der er endnu et Husdyr, som kan holdes af Alle og Enhver, som er erkendt præmierverdigt

her i Landet, og som det har ikke ringe Betydning at holde; det er Høns. Jeg skal strax sige, hvorfor jeg nævner dette Dyr. Det er, fordi den fattigste Mand kan holde Høns, men der er stor Forskjel paa, om man har gode Høns eller daarlige Høns. Nu maa de Herrer ikke tro, at denne Sag er uden økonomisk Betydning, og for strax at godtgjøre det skal jeg gøre opmærksom paa, at vi her i Danmark, hvor vi for en Del Aar siden ikke kjendte anden Afsetning end den indenlandske, i de senere Aar have haft en temmelig betydelig Udførsel af Høns til England, en Udførsel, der har varieret mellem 1,200,000 og 1,500,000 Snes. Vi kunne regne, at hver Snes Høns bringer idetmindste 1 Krone ind. Der er altsaa Tale om en ikke ringe Sum, som kan komme selv de ringest stillede Familier til Gode. Feilen ved Hønsavl er, at vi i Reglen have halvdaarlige Race. Der er bedre Race at faae. Der har dannet sig en Forening her i Landet, som har søgt at fremme Udbredelsen af gode Race derved, at den til enhver Husmand, der forlanger det, uddeler Høns, af hvilke der kan udbruges Kyllinger af en bedre Race. Man har ogsaa tænkt paa at udstationere Exemplarer af Høns af forskellige Race paa forskellige Steder i Landet og desuden oprette større Anlæg. Det forekommer mig, at denne Sags Fremme maa være ønskelig. Den har ikke saa ringe Betydning for Smaafolk i Landet, og det er dem, man maa ønske at stille saa heldig som muligt. Feilen ved den danske Handel med Høns er foruden den Omstændighed, at man faar for saa Høns af de Race, man har, den, at Hønsene ere for smaa. Dette hidrører dels fra Race, dels fra den Maade, hvorpaa Handelen drives, idet den drives pr. Tal istedetfor pr. Vægt, og Vedkommende har derfor Interesse af at holde de bedste Exemplarer tilbage og at give de ringere. Ville de Herrer vide, hvad Betydning det har paa Markedet, skal jeg give et Bidrag til Besvarelsen deraf, idet jeg har forskaffet mig en Notering fra Manchester af temmelig ny Dato. Den staaer saaledes, at medens Høns fra Irland efter det Kvantum, jeg tror det er 420 Høns, der forhandles, noteres netto til 10 sh. 4 d., noteres Høns fra Danmark til 7 sh. 8 d. Det er en meget betydelig Forskjel i Prisen, og af de Lande, som faae Notering, er Danmark det næstbedste. Jeg stønner ikke rettere end, at vi gjerne kunde staa noget højere, naar vi vilde gjøre os Flid for det. Der er eet Land, som staaer under os, og det har Interesse at se, hvilket Land det er, det er nemlig Tyrkiet. Det er det eneste Land, der leverer daarlige Race end vi.

Den meget ærede Indenrigsminister har paa Forslaget til Finantsloven opsørt Honorar til Veterinærstykket 2,000 Kr., og der ligger i det Hele i Anmærkningerne, som ledsage dette Forslag, en Tilkjendegivelse af, at den meget ærede Minister